

บทที่ 4

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพสุราและบุหรี่ของเด็กกำพร้าในศูนย์สงเคราะห์เด็กเคอสถานมรกด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปและสถานการณ์ของประชากร
2. รูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพสุราและบุหรี่
3. ผลของการใช้รูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพสุราและบุหรี่
 - 3.1 ทักษะความภาคภูมิใจในตนเอง ก่อนและหลังการทำกิจกรรม
 - 3.2 ทักษะการตัดสินใจ ก่อนและหลังการทำกิจกรรม
 - 3.3 ทักษะการแก้ปัญหา ก่อนและหลังการทำกิจกรรม
 - 3.4 ทักษะการปฏิเสธ ก่อนและหลังการทำกิจกรรม

ลักษณะทั่วไปของประชากร

ตาราง 4 จำนวนร้อยละ ลักษณะทั่วไปของเด็ก จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
กลุ่มอายุ		
10-13 ปี	19	70.4
14-16 ปี	4	14.8
17-19 ปี	4	14.8
รวม	27	100.0
เพศ		
หญิง	15	55.6
ชาย	12	44.4
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กส่วนใหญ่มีอายุ 10-13 ปี คิดเป็นร้อยละ 70.4 รองลงมาคืออายุ 14-16 ปี และอายุ 17-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.8 โดยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.6 และ 44.4 ตามลำดับ

ตาราง 5 จำนวนร้อยละ ลักษณะทั่วไปของเด็ก จำแนกตามการศึกษา

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
ศึกษาอยู่ชั้น		
ประถมศึกษาตอนต้น	9	33.3
ประถมศึกษาตอนปลาย	11	40.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	4	14.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	11.1
รวม	27	100.0
ความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียน		
สนุกกับการเรียน	24	88.9
ไม่แน่ใจ	3	11.1
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กส่วนใหญ่กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 40.7 รองลงมาอยู่ชั้นประถมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตาราง 6 จำนวนร้อยละ สถานการณ์ของเด็ก จำแนกตามความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียน

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
ความรู้สึกเกี่ยวกับการเรียน		
สนุกกับการเรียน	24	88.9
ไม่แน่ใจ	3	11.1
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กส่วนใหญ่สนุกกับการเรียน คิดเป็นร้อยละ 88.9 และไม่แน่ใจว่าสนุกกับการเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตาราง 7 สถานการณ์สาเหตุของความเครียดของเด็ก

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
สาเหตุของความเครียด		
ไม่มีความสุขเกี่ยวกับตัวเอง		
มี	14	51.9
ไม่มี	13	48.1
รวม	27	100.0
ความขัดแย้งกับผู้อื่น		
มี	12	44.4
ไม่มี	15	55.6
รวม	27	100.0
การเรียน		
มี	8	29.6
ไม่มี	19	70.4
รวม	27	100.0
การเงิน		
มี	5	18.5
ไม่มี	22	81.5
รวม	27	100.0
สภาพแวดล้อมไม่ปลอดภัยต่อชีวิต		
มี	2	7.4
ไม่มี	25	92.6
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า สาเหตุของความเครียดส่วนใหญ่เกิดจากไม่มีความสุขเกี่ยวกับตัวเอง รองลงมาเกิดจากความขัดแย้งกับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 51.9 และร้อยละ 44.4 ตามลำดับ

ตาราง 8 สถานการณ์การอธิษฐานและการอ่านพระคัมภีร์ของเด็ก

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
การอธิษฐาน		
อธิษฐานทุกวัน	24	88.9
อธิษฐานบางวัน	3	11.1
รวม	27	100.0
การอ่านพระคัมภีร์		
เคยอ่าน	27	100.0
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กมีการอธิษฐานทุกวันมากกว่าอธิษฐานเป็นบางวัน คิดเป็นร้อยละ 88.9 และร้อยละ 11.1 ตามลำดับ โดยเด็กทุกคนเคยอ่านพระคัมภีร์ คิดเป็นร้อยละ 100.0

ตาราง 9 สถานการณ์บุคคลที่เด็กนึกถึงและปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
บุคคลที่นึกถึงและปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา		
พ่อ/แม่	15	55.6
ครู	5	18.5
พี่น้อง	4	14.8
เพื่อน	3	11.1
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เมื่อเกิดปัญหามูลบุคคลที่เด็กจะนึกถึงและปรึกษาเป็นส่วนส่วนใหญ่ คือ พ่อ/แม่ คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 18.5

ตาราง 10 สถานการณ์กิจกรรมที่เด็กชอบทำเวลาว่าง

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
กิจกรรมที่ชอบทำเวลาว่าง		
อ่านหนังสือ	13	48.1
ฟังเพลง/ร้องเพลง/เล่นดนตรี	13	48.1
วาดรูป/ทำงานศิลปะ	13	48.1
เล่นกีฬา	10	37.0
ทำอื่น ๆ	3	11.1

จากตารางพบว่า กิจกรรมที่เด็กชอบทำเวลาว่าง เป็นการอ่านหนังสือ การฟังเพลง/ร้องเพลง/เล่นดนตรีและการวาดรูป/ทำงานศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาเป็นการเล่นกีฬา คิดเป็นร้อยละ 37.0 และทำกิจกรรมอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.1

ตาราง 11 สถานการณ์เพื่อนที่ใช้สารเสพติด

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
เพื่อนที่ใช้สารเสพติด		
ดื่มสุรา	2	7.4
สูบบุหรี่	4	14.8
เสพยาเสพติดอื่น	1	3.7

จากตารางพบว่า เด็กมีเพื่อนที่สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 14.8 มีเพื่อนที่ดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 7.4 และมีเพื่อนใช้สารเสพติดอย่างอื่น คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตาราง 12 สถานการณ์บุคคลในครอบครัวและญาติพี่น้องที่ใช้สารเสพติด

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
บุคคลในครอบครัวและญาติพี่น้อง		
ดื่มสุรา	21	77.8
สูบบุหรี่	23	85.2
ใช้สารเสพติดอย่างอื่น	10	37.0

จากตารางพบว่า มีบุคคลในครอบครัวและญาติพี่น้องที่ดื่มสุรา คิดเป็น ร้อยละ 77.8 สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 85.2 และใช้สารเสพติดอย่างอื่น คิดเป็นร้อยละ 37.0

ตาราง 13 สถานการณ์แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุราและบุหรี่

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุรา/บุหรี่		
โทรทัศน์	17	63.0
วิทยุ	11	40.7
หนังสือเรียน	12	44.4
บุคคล	14	51.9
อื่นๆ	1	3.7

จากตารางพบว่า แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสุรา/บุหรี่ส่วนใหญ่เด็กได้รับมาจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาเป็นจากบุคคลคิดเป็นร้อยละ 51.9

ตาราง 14 พฤติกรรมการใช้สารเสพติดในอดีตของเด็ก

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
เด็กเคยลองใช้สารเสพติด		
เคยดื่มสุรา	3	11.1
ไม่เคยดื่มสุรา	24	88.9
รวม	27	100.0
เคยสูบบุหรี่		
เคยสูบบุหรี่	0	0.0
ไม่เคยสูบบุหรี่	27	100.0
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า พฤติกรรมในอดีตของเด็กที่เคยลองดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 11.1 ไม่เคยดื่มสุรา คิดเป็นร้อยละ 88.9 และไม่เคยมีเด็กที่มีพฤติกรรมที่เคยสูบบุหรี่

ตาราง 15 ในอนาคตเด็กคิดจะลองใช้สารเสพติด

สถานการณ์	จำนวน (n = 27 คน)	ร้อยละ (100)
ในอนาคตเด็กคิดจะลอง		
คิดจะทดลองดื่มสุรา	3	11.1
ไม่คิดจะทดลองดื่มสุรา	24	88.9
รวม	27	100.0
คิดจะทดลองสูบบุหรี่		
คิดจะทดลองสูบบุหรี่	2	7.4
ไม่คิดทดลองสูบบุหรี่	25	92.6
รวม	27	100.0
คิดจะทดลองยาเสพติดอื่น ๆ		
คิดจะทดลองยาเสพติดอื่น ๆ	2	7.4
ไม่คิดจะทดลองยาเสพติดอื่น ๆ	25	92.6
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า ในอนาคตมีเด็กที่คิดจะทดลองดื่มสุรา ร้อยละ 11.1 เด็กที่คิดจะทดลองสูบบุหรี่ ร้อยละ 7.4 และเด็กที่คิดจะทดลองสารเสพติดอื่น ๆ ร้อยละ 7.4

ตาราง 16 เหตุผลของเด็กที่คิดจะทดลองเสพสุราและบุหรี่

สถานการณ์	จำนวน (n = 7 คน)	ร้อยละ (100)
เหตุผลที่คิดจะทดลอง		
เพื่อทำร้ายตัวเอง	3	42.9
ตามเพื่อน	2	28.6
อยากรู้ว่าเป็นอย่างไร	2	28.6
ต้องการโชว์	1	14.3
เลือกทดลอง		
ทดลองเอง(คนเดียว)	6	85.7
ทดลองกับผู้อื่น	1	14.3
รวม	7	100.0

จากตารางพบว่า เหตุผลในการทดลองเพื่อทำร้ายตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 42.9 ตามเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 28.6 อยากรู้ว่าเป็นอย่างไร คิดเป็นร้อยละ 28.6 และต้องการโชว์ คิดเป็นร้อยละ 14.3 ผู้ที่คิดจะทดลองเอง คิดเป็นร้อยละ 85.7 และผู้ที่คิดทดลองกับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 14.3

ตาราง 17 ความคิดเห็นของเด็กในเรื่องการทดลองดื่มสุรา

สถานการณ์	จำนวน (n = 7 คน)	ร้อยละ (100)
การทดลองดื่มสุรา		
คิดว่าทำให้ติด	3	11.1
คิดว่าไม่ทำให้ติด	15	55.6
ไม่แน่ใจว่าจะทำให้ติดหรือไม่	9	33.3
รวม	27	100.0
การทดลองสูบบุหรี่		
คิดว่าทำให้ติด	5	18.5
คิดว่าไม่ทำให้ติด	12	44.4
ไม่แน่ใจว่าจะทำให้ติดหรือไม่	10	37.0
รวม	27	100.0

จากตารางพบว่า เด็กส่วนใหญ่คิดว่าการทดลองสุราไม่ทำให้ติด คิดเป็นร้อยละ 55.6 ไม่แน่ใจว่าการทดลองสุราจะทำให้ติดได้หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 33.3 และคิดว่าการทดลองสุราทำให้ติด คิดเป็นร้อยละ 11.1 โดยพบอีกว่าความคิดเห็นเรื่องการทดลองสูบบุหรี่ มีเด็กส่วนใหญ่คิดว่าหากทดลองสูบบุหรี่แล้วไม่ทำให้ติด คิดเป็นร้อยละ 44.4 ไม่แน่ใจว่าการทดลองสูบบุหรี่จะทำให้ติดหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 37.0 และคิดว่าหากทดลองสูบบุหรี่แล้วติดมี คิดเป็นร้อยละ 18.5

รูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพยาและบุหรี่ของเด็กกำพร้าในศูนย์สงเคราะห์เด็กเคสสถาน มรกต อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความคุ้นเคย เป็นกระบวนการแรกของรูปแบบทักษะชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กเกิดความคุ้นเคยและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับผู้วิจัย โดยผู้วิจัยใช้เวลาในการเข้าพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เริ่มตั้งแต่ปลายปี 2552 จากการแนะนำตัวเอง พร้อมชี้แจงรายละเอียดและแจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและเยี่ยมเยียนเด็กใน ศูนย์สงเคราะห์เด็กแห่งนี้ อีกทั้งร่วมบริจาคสิ่งของ นมและขนม และเข้าร่วมนมัสการพระเจ้า ร่วมกับเด็กใน โบสถ์บางโอกาส แล้วจึงให้ทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลก่อนการทำกิจกรรมการเรียนรู้

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยพบว่าเด็กเกิดความไว้วางใจต่อผู้วิจัย และระยะเวลาทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างกันนั้นดีขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ทุกครั้งที่มีการเข้าพื้นที่จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนตัวผู้วิจัยเองก็เข้าใจเด็กมากขึ้นตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างทักษะความภาคภูมิใจในตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างทักษะความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กด้านคุณค่าในการรับรู้ตนเองตามความเป็นจริง และเพื่อเรียนรู้คุณค่าของตัวเองของเด็ก จากมุมมองของเพื่อน ๆ มีความพอใจกับสิ่งที่ตนเป็นอยู่ในกลุ่มเพื่อน โดยประยุกต์จากแนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรมความเชื่อทางศาสนา เริ่มจากการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิบายการทรงนำจากพระเจ้า แล้วเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าเด็กได้ร้องเพลงด้วยความชื่นชมยินดี มีบางคนที่สามารถเล่นเครื่องดนตรีได้ก็จะกระตือรือร้นที่จะหาเครื่องดนตรีมาใช้ประกอบเพลง และเพลงที่เด็กเลือกมานั้น เนื้อหาของเพลงได้บอกถึงเรื่องราวของความรักพลังใจ ความรู้สึกที่อบอุ่น มั่นคง ที่พระเจ้าได้ประทานและคอยช่วยเหลือเขาอยู่เสมอ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตจากสีหน้าท่าทาง รอยยิ้ม แววตาแห่งความรอยยิ้มและความหวัง แล้วร่วมใจกันอธิบาย พบว่า เด็กทุกคนสงบจิตใจ ร่วมใจในการอธิบายด้วยความตั้งใจ เนื่องจากการอธิบายนั้นเป็นการทรงนำจากพระเจ้าที่พวกเขาศรัทธา หลังจากนั้นเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้กลุ่มสร้าง

ผลงานร่วมกัน พบว่า เด็กๆ ได้เรียนรู้ว่าแต่ละคนมีความสามารถอะไรบ้าง และทราบว่าเพื่อน ๆ ของเขาคิดอย่างไรกับเขา ทำให้พวกเขาเกิดความรู้สึกว่าตนเองนั้นมีค่าในสายตาของเพื่อนๆ อีกทั้งค้นหาข้อความเกี่ยวกับความรักที่พระเจ้ามีให้ พบว่าเด็กทุกคนค้นหาข้อความอย่างง่าย เพราะเป็นข้อความที่พวกเขาคุ้นเคย เพียงแต่ต้องนำออกมาเขียนใหม่ในแผนภาพ แล้วการอ่านพร้อมกัน ก็ยังเป็นการต่อยอดทำให้พวกเขาได้เข้าใจความรักที่พระเจ้ามีให้มากขึ้น ว่ามีใครรักและคอยช่วยเหลืออยู่เสมอ ถึงแม้หนทางข้างหน้าจะพบกับขวากหนามมากมายสักเพียงใด ทุกคนก็สามารถเผชิญได้ทุกสิ่งด้วยความภาคภูมิใจในตนเอง เพราะมีพระเจ้าคอยนำทางและรักเขาอย่างแท้จริง เมื่อผู้วิจัยถามย้ำโดยใช้จินตภาพเกี่ยวกับสิ่งที่มีค่ามากที่สุดให้เด็กตอบ ทุกคนต่างตอบตรงกันว่าชีวิตของตนเอง แล้วร่วมใจกันอธิษฐานขอบพระคุณพระเจ้าและขอการทรงนำจากพระเจ้าเพื่อเป็นกำลังใจให้กับทุกคนในการออกไปเผชิญกับวันข้างหน้าอย่างปลอดภัย

ผู้วิจัยพบว่า การการสร้างทักษะความภาคภูมิใจในตนเอง โดยประยุกต์จากแนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก กรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และกิจกรรมความเชื่อทางศาสนานั้น ทำให้เด็กเกิดความสุขใจ ความคุ้นเคย ความมั่นคงและได้สร้างให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองตามมา

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างความเข้าใจในเรื่องของสุราและบุหรี่ ในขั้นตอนนี้เป็นการทำให้เด็กได้รับข้อมูลที่ต้องการ เพื่อให้เด็กตระหนักถึงผลกระทบของสุราและบุหรี่ ตระหนักว่า สุราและบุหรี่เป็นปัญหาใกล้ตัวและตระหนักในโทษภัยและความรุนแรงของสุราและบุหรี่ แล้วจะได้นำความรู้ไปใช้ในการเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการป้องกันตนเองจากสุราและบุหรี่ โดยเชื่อมโยงกับความรู้เดิมและประสบการณ์เดิมของเด็กมาใช้และปรับปรุงโดยผู้วิจัยใช้เกมและรางวัลเพื่อกระตุ้นในการค้นหาคำตอบก่อนจะให้ความรู้ แล้วให้เด็กได้ค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง หลังจากนั้นจึงสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในประเด็นต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยจะกล่าวสนับสนุน เพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจและความเชื่อมั่นในความรู้และความเข้าใจของตน เด็กจะมีความมั่นใจที่จะนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ และจากการศึกษาพระคัมภีร์ทำให้เด็กเห็นว่าการดื่มสุราและสูบบุหรี่ทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ มากมาย และพระเจ้าไม่ทรงพอพระทัยให้ทำร้ายพระวิหารของพระองค์ จากข้อความในพระคัมภีร์ตอนหนึ่งกล่าวว่า “ดูก่อนพี่น้องทั้งหลาย ที่ทรงเรียกท่านก็เพื่อให้มีเสรีภาพ อย่างเอาเสรีภาพของท่านเป็นช่องทางที่จะปล่อยตัวไปตามเนื้อหนัง แต่จงรับใช้กันและกันด้วยความรักเถิด” (กาลาเทีย บทที่ 5 ข้อ 13)

ผู้วิจัยพบว่า การร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า ทำให้เด็กมีสมาธิ และพร้อมเปิดรับความรู้ใหม่ แม้ว่าสิ่งที่เรียนรู้ใหม่นี้จะมีเนื้อหาที่ยากสำหรับบางคน ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงนำเกมเข้ามาทำให้เด็กสนใจที่จะค้นหาคำตอบ และร่วมกันทำกิจกรรมจนเสร็จสิ้น ผลที่ได้จากความรู้ในครั้งนี้ทำให้เด็กมีความมั่นใจในความรู้ความเข้าใจของตนไปพร้อมๆกับความสนุกสนานและเมื่อเชื่อมโยงไปถึงความเชื่อในพระเจ้าแล้ว พวกเขาก็ได้เรียนรู้อีกว่าสุราและบุหรีเป็นอันตรายต่อตัวเขา นั่นก็คือถ้าพวกเขาเข้าไปเสพสิ่งเหล่านี้ก็จะเป็นการทำลายพระวิหารของพระเจ้าด้วย

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างทักษะการตัดสินใจ เพื่อให้เด็กสามารถอธิบายขั้นตอนการตัดสินใจ และสามารถตัดสินใจจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งต่อเนื่องจากการสร้างความเข้าใจในเรื่องของสุราและบุหรีทำให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงเกิดการพัฒนาในการคิดวิเคราะห์ นำไปสู่การตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสม ซึ่งถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญในการป้องกันการเสพสุราและบุหรี เริ่มจากการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า แล้วเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้ใช้เกม การบรรยาย แล้วฝึกคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษาเป็นกลุ่มอภิปราย แล้วผู้วิจัยสรุปทำความเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้องให้ตรงกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อของนักเรียนและเป็นง่ายต่อการหยิบนำไปใช้ในอนาคต ผู้วิจัยจึงให้เด็กรวบรวมคำสอนที่สำคัญจากข้อพระคัมภีร์เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้และสามารถหาทางเลือกที่เหมาะสมในการตัดสินใจต่อไปได้

การศึกษานี้ ผู้วิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมโดยการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้านั้น ทำให้เด็กผ่อนคลายและให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ ผลจากการเรียนรู้ที่ได้ในครั้งนี้คือทำให้เด็กสามารถคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษา และคิดสะท้อนกลับมาได้ว่าควรเลือกทางใด โดยเด็กได้ทำความเข้าใจกับเนื้อหา แยกแยะผลดีผลเสียได้ และหาทางแก้ไขในผลเสียที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจได้ นอกจากนี้เด็กยังสามารถเข้าใจคำสอนจากข้อพระคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นการเน้นย้ำให้เด็กสามารถนำมาประยุกต์ และวิเคราะห์แล้วนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

ขั้นตอนที่ 5 การสร้างทักษะการแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กสามารถอธิบายขั้นตอนการแก้ปัญหาและสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม เริ่มจากการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า แล้วเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกม การบรรยาย แล้วฝึกคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษาเป็นกลุ่มอภิปราย แล้วผู้วิจัยสรุปทำความเข้าใจในสิ่งที่ถูกต้องให้ตรงกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อของนักเรียนและเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์แนวคิด ผู้วิจัยจึงให้เด็กได้ศึกษาจากบุคคลจากในพระคัมภีร์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่

อยากให้เกิดการคิดสะท้อนกลับ ซึ่งการศึกษาผ่านบุคคลในพระคัมภีร์นั้น ทำให้เด็กได้ทำความเข้าใจกับสถานการณ์ของปัญหา พฤติกรรมและผลที่ตามมาของแต่ละคน เกิดการฝึกฝน พิจารณาอย่างมีวิจรรย์ญาณ วิเคราะห์อย่างรอบคอบ คิดเป็นเหตุเป็นผล แล้วค้นพบว่าแต่ละบุคคลมีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง และผลที่ตามมานั้นเป็นอย่างไรบ้าง เกิดผลดีหรือไม่ดีอย่างไรผลที่ได้คือทำให้เด็กเกิดมุมมองใหม่ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาของเขาเองในอนาคตต่อไป

การศึกษานี้ ผู้วิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมโดยการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้านั้น ทำให้เด็กผ่อนคลายและให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ ผลการเรียนรู้คือเด็กสามารถใช้ความคิดวิเคราะห์ สามารถรวบรวมปัญหาต่างๆ และคิดวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและเลือกวิธีการในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่กำหนดได้ อีกทั้งในการประยุกต์แนวคตินั้น เมื่อนำตัวอย่างจากบุคคลในพระคัมภีร์ที่เคยประสบกับปัญหา เด็กสามารถมองเห็นภาพชัดเจนขึ้นและสามารถคิดสะท้อนกลับมาได้ว่าควรเลือกทางใดถึงจะดีสำหรับตนเอง

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างทักษะการปฏิเสธ เพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจหลักการปฏิเสธ และสามารถปฏิเสธการชวนที่ทำให้ประพฤติไม่เหมาะสมได้ เริ่มจากการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า แล้วเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกมนำสู่บทเรียน แล้วให้เด็กฝึกจากกรณีศึกษาเพื่อได้มองเห็นภาพกว้าง ๆ ข้อดีข้อเสียของการปฏิเสธและสิทธิของการปฏิเสธ แล้วคำความเข้าใจให้ตรงกัน หลังจากนั้นได้ใช้การจำลองเหตุการณ์ผ่านการแสดงบทบาทสมมติโดยคัดจากตัวแทน เพื่อให้เด็กมองเห็นภาพความจำเป็นของการปฏิเสธได้ชัดเจนขึ้น เมื่อเด็กมีความเข้าใจตรงกันว่าเราจำเป็นต้องปฏิเสธในกรณีที่ควรปฏิเสธซึ่งเป็นสิทธิที่พึงทำได้แล้วนั้น แล้วเด็กจึงคิดวิเคราะห์แล้วรวบรวมความคิดออกมาเป็นคำพูดและท่าทางที่เหมาะสมในการปฏิเสธ และใช้ข้อพระคัมภีร์ในการช่วยหามุมที่กว้างออกไปในประเด็นที่เกี่ยวกับการปฏิเสธที่ได้ผลและสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในสังคมได้อย่างปลอดภัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมโดยการร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า แล้วอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้านั้น ทำให้เด็กผ่อนคลายและให้ความร่วมมือในการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจนจบ ผลการเรียนรู้คือเด็กได้เรียนรู้ถึงความจำเป็นและสิทธิในการปฏิเสธที่ทุกคนสามารถทำได้ และสามารถใช้ความคิดวิเคราะห์ และคิดสะท้อนกลับมาได้ว่าควรใช้วิธีการใดในการช่วยปฏิเสธได้อย่างปลอดภัยและไม่เสียสัมพันธภาพ และมีมุมมองที่กว้างขึ้นจากในพระคัมภีร์แล้วสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริงได้

ขั้นตอนที่ 7 การติดตามประเมินผล เชื่อมเขียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนเด็กในเรื่องการป้องกันการเสพสุราและบุหรี่ เป็นระยะๆ เมื่อผู้วิจัยลงพื้นที่ เด็กจะตื่นตัวโดยพวกเขาจะมองตามรถของผู้วิจัย แล้วมาพบกับผู้วิจัย หากบางคนที่ไม่เห็นก็จะมิกอนอาสาตามกันมาจนครบ

ทุกคน ส่วนตัวผู้วิจัยเองก็ได้ไปพบพวกเขาด้วยตนเองด้วยเช่นกัน สิ่งที่เราพบเห็นคือเด็กแต่ละคนกำลังทำงานของตนเองอยู่ ได้แก่ ทำสวน วิดหนองน้ำ หาปลา ทำงานบ้าน ทำครัว เป็นต้น ผู้วิจัยมีความรู้สึกที่เด็ก ๆ ที่นี้มีความสุขและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสุราและบุหรี่ ส่วนด้านสัมพันธภาพที่เด็กมีให้กับผู้วิจัยนั้น ทุกคนมีไมตรีที่ดีต่อผู้วิจัย เห็นจากการทักทายด้วยคำพูด รอยยิ้ม และการแบ่งปันสิ่งของที่พวกเขาได้จากธรรมชาติให้กับผู้วิจัย ส่วนผู้วิจัยเองก็ได้พูดให้กำลังใจกับเด็ก ถ้าหากวันใดที่ประสบกับปัญหาที่ต้องเลือกหนทางเดิน สับสน อ่อนล้า หวังว่าเด็ก ๆ เหล่านี้จะได้อ่านและศึกษาพระคัมภีร์อีกครั้ง และเห็นภาพสิ่งที่เคยได้ฝึกปฏิบัติในครั้งนี้อย่างชัดเจนแล้ว สามารถวิเคราะห์และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน เพราะว่าการดำเนินชีวิตคงปฏิเสธไม่ได้ที่คนเราจะมีช่วงเวลาแห่งความมืดมน และเมื่อช่วงเวลานั้นมาถึงเด็ก ๆ ทุกคนก็จะได้ตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ปลอดภัยต่อตนเองได้

พบว่า เด็กมีความเชื่อและมีความศรัทธาในศาสนาอย่างมาก จึงหวังว่าสิ่งนี้เองจะเป็นเกราะป้องกันภัยในพวกเขาได้เป็นอย่างดี และการเขียนเขียนนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรทำอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นการแสดงออกถึงความจริงใจที่ผู้วิจัยมีให้กับเด็ก ที่ส่งผลให้พวกเขามีกำลังใจและทำให้เด็กรับรู้ได้ว่าผู้วิจัยต้องการให้พวกเขาปลอดภัยจากสุราและบุหรี่จริง ๆ

ผลของการใช้รูปแบบทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการเสพสุราและบุหรี่ของเด็กกำพร้าในศูนย์สงเคราะห์เด็กเคอสถานมรกต อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ทักษะ ความภาคภูมิใจในตนเอง ก่อนและหลังการทำกิจกรรม

ตาราง 18 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก ก่อนและหลังการทำกิจกรรมจำแนกตามรายด้าน (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

ข้อ	ทักษะ ความภาคภูมิใจในตนเอง	ก่อนการทำกิจกรรม		หลังการทำกิจกรรม		t-value	df	p-value
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1	ด้านความสำคัญ	3.26	0.53	3.91	0.55	-11.040	26	0.000
2	ด้านความสามารถ	2.78	0.29	3.46	0.43	-11.915	26	0.000
3	ด้านคุณความดี	3.35	0.42	3.97	0.43	-11.358	26	0.000
4	ด้านพลังอำนาจ	3.02	0.39	3.67	0.52	-10.617	26	0.000
รวม		3.26	0.53	3.75	0.41	-7.008	26	0.000

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาความความภาคภูมิใจในตนเอง เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า ด้านความสำคัญ คะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 3.26 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.91 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ด้านความสามารถ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 2.78 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.46 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ด้านคุณความดี พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย ก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 3.35 หลังการทำกิจกรรม คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ด้านพลังอำนาจ พบว่า คะแนนเฉลี่ย ก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 3.02 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.67 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ผลการศึกษาความความภาคภูมิใจในตนเอง โดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรมเท่ากับ 3.26 หลังการทำกิจกรรมค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.75 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ทักษะการตัดสินใจ ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตัดสินใจที่เกิดขึ้นกับของเด็ก ก่อนและหลังการทำกิจกรรม(คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ทักษะการตัดสินใจ	ก่อนการทำ		หลังการทำ		t-value	df	p-value
	กิจกรรม		กิจกรรม				
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ทักษะการตัดสินใจ	2.84	0.34	3.55	0.25	-	26	0.000
					16.953		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาทักษะการตัดสินใจโดยภาพรวม คะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรม เท่ากับ 2.84 หลังการทำกิจกรรมค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.55 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ทักษะการแก้ปัญหา ก่อนและหลังการทดลอง

ตาราง 20 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก ก่อนและหลังการทำกิจกรรม (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ทักษะการแก้ปัญหา	ก่อนการทำกิจกรรม		หลังการทำกิจกรรม		t-value	df	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
	ทักษะการแก้ปัญหา	2.42	0.35	3.38			
31.673							

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาทักษะการแก้ปัญหาโดยภาพรวม ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรม เท่ากับ 2.42 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.38 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ทักษะการปฏิเสธ ก่อนและหลังการทำกิจกรรม

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการปฏิเสธ ของเด็กก่อนและหลังการทำกิจกรรม (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)

ทักษะการปฏิเสธ	ก่อนการทำกิจกรรม		หลังการทำกิจกรรม		t-value	df	p-value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
	ทักษะการปฏิเสธ	2.88	0.43	3.67			
14.012							

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า ผลการศึกษาทักษะการปฏิเสธโดยภาพรวม ค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทำกิจกรรม เท่ากับ 2.88 หลังการทำกิจกรรมคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.67 ซึ่งหลังการทำกิจกรรมเด็กมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าก่อนการทำกิจกรรม